

טיב הקהילה

פקודי
כ"ט אדר תשפ"ה

המנים לפי אופק דרושלים

זמני הרלקת הגרות ומצ"ש

6:20	הרה"נ
7:34	מוצ"ש
8:14	ר"ת

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

10:09	סו"ת א'
8:52	סו"ת א'
10:38	סו"ת ב'
9:35	סו"ת ב'

המנים לפי שיעון קיץ

גילוי מס':

776

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | השבוע עוברים לשעון קיץ

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

חיזוק לזמני קטנות

דהנה הכתוב (בראשית כה כז) מספר שעשוי היה איש יודע ציד, ויעקב איש תם יושב האלים. משמעות הדברים הם שיעקב היה זה שלא היה לו חלק בכל עסקי העולם הזה רק ספון היה באהלה של תורה, ועשוי היה זה המבלה את ימיו בתענוגי עולם הזה, הוא זה שהלך בשדות כדי להתענג מהתגרות בעלי החיים גם זכה לצוד ציד ולהתענג על הבשר, ומלבד היותו הולך אחר לבו, הוכיח עצמו גם כאכזר המלטסם את הבריות כי את הבגדי חמודות שהפקיד בידי אמו גזל מנמרוד כשהרגו בשדה.

והנה משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה: (ולע סג) ופירש"י: ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליהם עליו ומעשה ידיו וגו':

הנה תיבות 'את כל המלאכה' נראות לכאורה מיותרות, שהרי כבר נאמר בפסוק שלפניו שמדובר 'בכל העבודה', אם כן היה ביכולתו לקצור ולומר: 'יזרא משה והנה עשו אתה וגו'. ומעצמי הייתי יודע שהמכוון הוא על המלאכה. ובהכרח רצה הכתוב להורות דבר מה באלו השלושה תיבות.

והנה משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה: (ולע סג) ופירש"י: ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליהם עליו ומעשה ידיו וגו':

הנה תיבות 'את כל המלאכה' נראות לכאורה מיותרות, שהרי כבר נאמר בפסוק שלפניו שמדובר 'בכל העבודה', אם כן היה ביכולתו לקצור ולומר: 'יזרא משה והנה עשו אתה וגו'. ומעצמי הייתי יודע שהמכוון הוא על המלאכה. ובהכרח רצה הכתוב להורות דבר מה באלו השלושה תיבות.

והנה משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה: (ולע סג) ופירש"י: ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליהם עליו ומעשה ידיו וגו':

והנה משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה: (ולע סג) ופירש"י: ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליהם עליו ומעשה ידיו וגו':

והנה משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה: (ולע סג) ופירש"י: ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליהם עליו ומעשה ידיו וגו':

והנה משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה: (ולע סג) ופירש"י: ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליהם עליו ומעשה ידיו וגו':

והנה משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה: (ולע סג) ופירש"י: ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליהם עליו ומעשה ידיו וגו':

והנה משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה: (ולע סג) ופירש"י: ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליהם עליו ומעשה ידיו וגו':

והנה משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה: (ולע סג) ופירש"י: ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליהם עליו ומעשה ידיו וגו':

טיב המערכת

עבודת משכן אוהל מועד

בפרשתו מסתיימת לה מלאכת המשכן המלווה אותנו מזה חמש פרשיות עד שמייעים לרגעים המרגשים של הקמת המשכן והשראת השכינה בתוכו, בהחלט רגעים מרגשים בהיסטוריה של עם ישראל, אבל מה זה קשור אלי היום? מלבד לימוד תורה, מה אני יכול לעשות עם המידע הזה? האם המידע הזה קשור גם לזמננו? המשנה אומרת 'רבן גמליאל אומר: בכל יום אדם מתפלל שמונה עשרה, ורבי יהושע אומר: מעין שמונה עשרה, רבי עקיבא אומר: אם שגורה תפילתו בפיו מתפלל שמונה עשרה, ואם לאו מעין שמונה עשרה, והגמרא שואלת: 'זלמה שמונה עשרה? כנגד שמונה עשרה ציוויין שבתורה בפרשת משכן, ועליו להבין מה הקשר בין הציוויים של המשכן לתפילת שמונה עשרה? והדבר מבואר בספרים הקדושים שכשם שיש משכן ובית המקדש, כך הדבר גם בנפש האדם, שצריך כל אחד לעשות בלבבו משכן להשראת השכינה, כלשונו הידוע של החרדים: 'בלבבי משכן אבנתי, והדרך לזכות להיות 'משכן לשכינה הוא ע"י עבודת התפילה, שעל ידי שאדם עומד באימה ובהכנעה לפני מלכו של עולם ומדבר דברי שבח ותחנונים הוא זוכה להתעלות ולהזדכך ולהיות 'משכן הראוי להשכנת השכינה.

בזמננו כל אחד יכול להיות 'בצלאל, כל אחד ראוי וצריך לבנות משכן להשראת השכינה, ולא צריך לסחוב בשביל זה עצי שיטים ממצרים... אלא להפוך את עצמו להיות 'משכן, וע"י תפילה בכונה יכול כל יהודי לזכות לכך, ובזה לא צריך פרוטקציות, לא צריך להיות בנש"ק ולא ייחוס חשוב, אלא כל יהודי יכול לזכות לזה, כמו שהעיד הרה"ק רבי שלום מצנעלזא זיע"ל, שעל ידי שהאדם סכון בפירוש המילות בתפילתו, זוכה להתעלות מאוד מאוד עד שזוכה אפילו לגילוי אליהו! כי עבודת התפילה מזככת את האדם כ"כ עד שזוכה לדברים נשגבים ביותר. אז בפעם הבאה שאנחנו עומדים לתפילה, נזכר שאנחנו בונים משכן, ותפקידנו לעשותו ראוי להשכנת השכינה.

(לפי טיב תורה-פקודי)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

טיב הודעות

ביקת חמץ <<א. בודקין ליל שלשה עשר בניסן ומבערים הכל לפני השבת וצריך לברך על הבדיקה וגם לבטל כמו בשאר שנים בבילי י"ד (ש"ע סי' תמ"ד ס"ב סק"א).
 ב. איסור אכילה קודם הבדיקה הוא כמו בשאר שנים כשבדוק בבילי ארבעה עשר (סי' ת"ע ס"ב סק"ו).
 ג. משיירין מזון שתי סעודות לצורך השבת וצריך ליהדר להניחו במקום מוצנע (סי' תמ"ד ס"ב סק"ג).
 ד. יכול להניח יותר משתי סעודות אם רוצה לאכול עוד קודם הלילה (בהל' דה' ומשיירין).
 ה. מנקין קודם השבת הכלים של חמץ שאין צדיקין להן לשבת ומצניעין אותם במקום שלא יכנס שם בפסח מקודם השבת (ד"ע ע"פ שחל בשבת להגרי"ח זוננפלד).
 ו. מי שיש לו שנינים תחתונות הניתנות להוצאה ומנקה אותם או מגעילם צריך לעשות זאת כמו כן מערב שבת ובשבת לא יאכל בהם דברי חמץ חמים או דברים הנדבקים בשנינים ויחזור וינקה אותם בשבת במים בידיו (הליכות אבן ישראל) ולא יסמן רק על הדתת הפה כי הדתת הפה אינה מועילה כלל לפירוי החמץ הנדבקים בתחתונות ואם יוכל שלא לאכול אתם לגמרי בשבת תבוא עליו הברכה (ד"ע ע"פ שחל בשבת להגרי"ח דבליצקי).
 ז. אם שכח להכשיר השנינים התחתונות ע"י עירוי בערב שבת יש עצה פשוטה שישים השנינים התחתונות בכוס, ויערה עליהם מים חמים (המסעדים לשה"כ) כדי לעשות לעצמו כוס תה לשתות ובהו יהיה גם ההגעלה בהערמה ומותר לעשותו אף ברוח אפסור לו לעשותו בערב שבת (הליכות א"י).
שריפת חמץ << ה. אין נוהגין וזרות השכמת בית הכנסת כמו בערב פסח מאחר שאין נוהג בו איסור אכילת חמץ אחר שליש היום (הגרי"ח זוננפלד).
 ט. טוב לבער בערב שבת קודם הצות והיינו בתחילת שעה ששית כמו בשאר שנים כדי שלא יבוא לטעות בשאר שנים לבער אחר הצות (סי' ס"ב סק"ט).
 י. וביום השבת יבטלנו, ואינו צריך לבטל בע"ש בשעת ביעורו, דסוף סוף יהיה צריך לבטל ביום מחר שער"ש חזר וזוכה בפת שמשייר לצורך השבת ויש לחוש שמא ישיאר מרוב מעט (סי' ס"ב סק"ד).
 יא. ה"ה יצונו שרבים נוהגים לאומרו בשעת שריפת חמץ, אפשר לאמרו בשעת הביעור (והשו"ת ח"ב סי' ר"א הגרי"ח דבליצקי).
מצת מצה << יב. ב"ד שחל להיות בשבת לשיין צריך שבת (דלא כהמחמירין לאפה בבילי יום טוב) אחר שש ערות זכר לשאר שנים (סי' תנ"ח ס"ב סק"ה ו').
דיני ערב שבת << יג. אם חל פסח במוצאי שבת מותר במלאכה מעיקר הדין עד המנחה והוא ע"פ הירושלמי דכיון דשחיטת הפסח הוא למחר בשבת וכמו שכתב המהר"ל ורש"י פירש עוד טעם כדי שלא יהא טרוד במלאכה וישכח ביעורו חמצו וכ' ותיקון מצה לצורך הלילה וכו', ולפי טעם זה אפילו כשחל פסח בע"ש ל"ב יש ליהדר על לעשות מלאכה מחוצת שרתי טרוד בביעור חמץ ותיקון המצה לצורך מחר, אלא דרוב הפוסקים תופסין טעם הירושלמי וא"כ אפשר דאין להחמיר (בהל' סי' תס"ח דה' מחנות).
 יד. כתב בדורות מהר"ל שהרוצה להחמיר יחמיר, אך בעל כח"ג בסדר ההגדה שלו כתב שלא ראה נהגרים אפילו דרך חומרא וכ"כ במח"ב בשם זרע אמת דמותו (שערי' דה' הסימן).
 טו. מותר להגעיל כלים במשך כל היום, אף שהוא לאחד זמן ביעור חמץ (מבית לוי).
 טז. מותר להסתפר ולטויל ציפורניים כל היום כמו בכל ערב שבת (מבית לוי).
 יז. מותר להקזיז דם כל היום (מח"ס סי' תס"ח ס"ב כ"ח).
יום השבת << יח. ביום שבת קודש שהוא ערב פסח משיכימין בכל בתי כנסיות להתפלל תיכף כשיאר היום, שאחר שליש היום אסור לאכול חמץ (הגרי"ח זוננפלד).
 יט. מותר התפילה ממורים לילך לבית ולאכול סעודה שחרית, כדי לגמרה קודם שליש היום ושליש היום אסור לאכול חמץ, כמו בכל ערב פסח ואחר שגמרו האכילה, אם נשאר חמץ צריך ליתנו לנכרי או לכלבים או להשליכו לבית הכסא קודם שעה חמישית (סי' תמ"ד ס"ה ס"ב סק"א).
 כ. אם יודמן כה"ג, לשום בכלי שאפתות של החצץ, שיש

חומץ חזק או מין אחר, אשר יפסל לאוכלם בין לאדם בין לכלב וכיון שנפסל מאכילת כלב קודם זמן איסורו, לכ"ע א"צ לבער (מנחת ח"ד סי' נ"ז).
 כא. ומנעו את המפה שאכלו עליה מן הפירורין היטב במקום הפקר, וכן השלחן שאכלו עליו, וכל הכלים שאכלו בהן צריך לנקותן מן הפירורין ומכל שום ממשות חמץ, ומקנחין א"ח"כ הכלים של אכילה באצבע היטב ומצניעין אותם עם המפה והשלחן במקום שמצניעין כל כלי חמץ, ואח"כ מכבדין את הבית שאכלו בו ע"י נכרי או בבגד אפילו ע"י ישראל (סי' ס"ב סק"ו).
 כב. ידוע פיו וינקה שנינו, והעצה הכי טובה הוא לנקותם עם קסמי שניים אבל לא במברשת אפילו יבשה, שלא יהיה חשש עקירת נימין ולא עישית חבורה, ופשוטו שזה לא שייך רק במברשת רכה מאוד שאין בו שום תועלת בשביל ניקוי השניים ואין דרך אחרת רק לנקותם עם קסמי שניים וגם בזה צריך ליהדר מאד לנקותם במתנתות שלא להוציא דם, ואם אפ"י, כן יצא אך בכך כלום מכיון דלא הוי פסיק וישיא וה"ל דבר שאין מתכוין ומותר (קנה בשם ח"ג סי' כ"ח).
 כג. צמצוה שניים במברשת בשבת ע"י משהו דאי אסור דיש איסור מותר אבל בלא משהו עם מים פשוטים אם אינו טובל המברשת במים, רק לקח מים לפיו ופולט העיקר ונשאר הפה רק מוחלחל מים ולקח מברשת יבשה וע"י שיש שם טופח להחטיף יכול לעשות פעולתו ואין בו משום איסור חטיפה, וכן בתנאי שלא יה' פס"ד להוציא דם מהחניכים כי כידוע זה שכיח בהרבה בגי"א, ומשום עובדא דחול יקה מברשת מיוחד לשבת (שבה"ל ח"ה סי' ס"ה).
 כד. ינער בגדיו ויבוקו אם לא נשאר פירורים בקפלי הבגדים (מבית לוי).
 כה. יהליפו הכתונת מפני שאכל חמץ בבילה ובשחרית בהיותה עליו, וחוששין שמא דבק בה איזה פירור קטן של חמץ, אבל במכנסים וטלית אין חשש זה, ומי שהוא עני, ואין לו אלא כתונת אחת שלבשה בבילי שבת, יהדר בעת אכילתו לתחוב בית יד של הכתונת לפניו ואחר אכילתו יבדוק כותנתו (בא"ח א' פ' ה' הל' פ"ב בשבת ס"ד).
 כו. אח"כ הוצינן ידיהם ואומרים כל חמירא של היום שאומרים בכל שעה אחר שריפת החמץ, ויהדר מאוד לאומרו קודם סוף שעה חמישית (סי' תמ"ד ס"ו).
 כז. כשהגיע סוף שעה אחר חצי היום מתפללין מנחה בכל בתי כנסיות ואין מאחרין יותר (הגרי"ח זוננפלד) כדי למחר לאכול סעודה שלישית קודם סוף שעה תשיעית על היום (כדי שיאכל בבילה לחמין) (סי' ס"ב סק"ה) וזה באוכל קנידילאך, אבל בשאר דברים יכול לאכול גם לאחר מכן. כח. אחר תפלת המנחה אומרים סדר קרבן פסח והולכין לאכול סעודה שלישית ואוכלין סעודה זו ממני תבשילין של פסח בלא נטילה ובהמ"ג, אבל מצה אסור לאכול אז קודם הסדר, וחמץ אסור לאכול אז מר"ל (סי' ס"ב סק"ה). כט. יקיים סעודה שלישית במיני פירות או בשר והגים (סעף א') ויהדר טוב בבשר והגים (סי' ס"ב סק"ה) מבפירות וכשאוכל פירות לכתחילה יקה פירות משבעת המינים משום שמברכים עליהם מעין שלוש (מח"ס סק"ה).
 ל. אורז וקטניות וכל דבר שאסור בפסח מצד המנהג, אסור אז ל"כ (הגרי"ח זוננפלד).
 לא. וכן יין אסור לשתות אז (גם שם הדין דוקא יין מעט אסור לשתות אז אבל הרבה מותר, משום דמדר זריר, אבל כיון שאין כל אדם יודע השיעור של הרבה וגם בלא"ה אין נכון להסתמך קודם הסדר, כדי שיהא דעתו מיושבת עליו באמירת התגדה לכן אין לשתות יין) (הגרי"ח זוננפלד).
 לב. אם לא נשאר זמן לגמור סדר קרבן פסח וסעודה ג' קודם שעה תשע וחצי, אומרים סדר קרבן פסח אחר סעודה ג' (הגרי"ח זוננפלד).
 לג. יש נוהגין לחלק סעודה שחרית לשתים היינו שבאמצע הסעודה יברך בהמ"ג וישרה מעט, ויטול ידיו פעם ב' ויברך ענטי"ו והמוציא ויאכל בשביל סעודה שלישית (סי' ס"ב סק"ה).
 לד. שיעור ההפסק י"א חצי שעה (קובץ אגרות חידושי איש ח"א סי' קפ"ה) וי"א ערך רבע שעה (הרי"ם ורש"י ושלום בהשטות באהרות לשבת ז"ל וי"א שיפסיק זמן מועט כדי הליך ארבע אמות (הס"ט) שש"ס ס"ה ס"ד ס"ו) ויש נוהגין להפסיק מעט ב"ד"ת או בטיוול קצת (ע"פ סי' רצ"א סק"ב).

כתוב בפרשתו (ל"ג ט"ו-ט"ז) ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו בני ישראל את כל העבודה. וראו משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אותם משה. ופירש"י, ויברך אותם משה - אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אליקוני עלינו ומעשה ידינו וגו' (תהלים ב' י"ז).
 ויש להבין בשביל מה היה הצורך להתפלל על כך, שזוכו שתשרה השכינה במשכן, הרי כל מה שעשו את המשכן היה רק מפני שכך ציווה אותם ה' (שמות כ"ה ה') ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם הרי להדיא שהש"ת הבטיח שכאשר יעשו בני ישראל את המשכן, "ושכנתי בתוכם" - יהיה השראת השכינה במשכן, ואם כן למה הוצרכו עדיין התפילה ולברכה, שתשרה השכינה במעשי ידם.
התפילה של משה שתשרה השכינה במשכן לא התקבלה מעד עיר שחרו והתפלל על כך
 רק הריאם מזה יסוד גדול ונפלא גם כאשר הש"ת בעצמו אומר בהבטחה גמורה שיבוא לשרות במשכן, מכל מקום מוכרח שיהיה גם תפילות על כך, שיתפללו בפירוש שיזכו להשראת השכינה, ובלי התפילה והברכה לא היו זוכים לקבל לשרות שהש"ת בעצמו כבר אומר שיבוא לשרות במשכן.
 ואין הכוונה ש"יצא ידי חובת תפילה בתפילה אחת בלבד, ותיכף מיד יתקיים הבטחה ה', רק התפילה צריך להיות ככל משפטי וחוקי התפילה שצריכים להתפלל עוד פעם ועוד פעם.
 כמו שאמרו במגילת (ב"ב) אמ רבא אדם שהתפלל ולא נענה, יחזור ויחפול, שנאמר (תהלים כ"ד י"ד) קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'. ופירש"י, קוה - והתחזק, ולא תמשוך ידך, אלא חזור וקוה.
 וענין זה היה כאן במלאכת המשכן, שלמרות שמושה רבינו כבר בירך אותם מיד בגמר המלאכה, שתשרה השכינה במעשי ידם, מכל מקום לא נתקבלה תפילתו מיד. ורק ביום השמיני למילואים בראש חודש ניסן, כשהוקם המשכן אז התפלל משה שוב על כך, ורק אז נתקבלה תפילתו ושרתה השכינה במשכן. כמו שכתבנו בסוף פרשתו (מ' ז'-ל"ה) והיה חמץ בראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן וגו', ויכס הענן את אהל מועד וכבוד ה' מלא את המשכן.
 וביותר מובאר הדבר בפרשת שמייני ויקרא ט"ז ופירש שם רש"י, שבכל שבעת ימי המילואים כשהענין משה למשכן ושימש בו ופרקו בכל יום לא שרתה בו עדיין השכינה והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה, משה רבינו, כל הטרוד ששרתנו, שתשרה שכינה בינינו ונדע שנחפז לנו עון העגל.
 לכך אמר להם ביום השמיני למילואים זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וראו אליכם כבוד ה' (ויקרא ט"ז י"ג) אהרן אחי כדאי וחשוב ממני, שעל ידי קרבנותיו ועבודתו, תשרה שכינה בכם ותדעו שהמקום בחר בו.
 וכשראה אהרן שקרב כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ועדיין לא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער עליו, ואומר, ודע אני שכעס הקדוש ברוך הוא עלי, ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל. אמר לו למשה משה אחי כך עשית לי, שנכנסתי ונתביישתי. מיד נכנס משה עמו, ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל.
 ויצאו ויברכו את העם - אמרו והיינו נועם ה' אליקוני עלינו (תהלים ג' י"ג) יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. ומיד יצא כבוד ה' אל כל העם. והנא אש מלפני ה' והאכל על המזבה את העולה ואת החלבים וירא כל העם ויראו ויפלו על פניהם.
 והוא דבר מבריל ביותר, למרות שהיה הבטחה גמורה מהש"ת שישרה שכינתו במשכן, מכל מקום היה צריך משה להתפלל על כך עוד פעם ועוד פעם ובנתיים היו ישראל עומדים ונכלמים ואהרן הכהן נכלם ונתבייש, עד שהוצרכו משה

ואהרן לבקש רחמים על הדבר, ולברך בידו את ישראל שיזכו להשראת השכינה במשכן, ורק אז זכו להשראת השכינה.
בני ישראל ציננו מתי תבוא השכינה ותשרה בתוך מעשי ידינו
 ואפשר לבאר הטעם שהוצרכו משה ואהרן להתפלל כל כך הרבה, שישרה השכינה במשכן. כדי שכשיבאו בני ישראל שלא נתקיימה שאיפתם ולא זכו עדיין להשראת השכינה במשכן, ישתוקקו מאד שישרה השכינה במשכן, מתוך געגועים וכיסופים עזים.
 וכמו שמבאר במדרש (למדה י"ג, ב) באתי לגני אחותי (שיר השירים ה' א') במה הדבר דומה למלך שאמר לבני המדינה שיבנו פלטה, ובנו אותה, והיו בני המדינה עומדים על פתח פלטר ומצנעקים ואומרים יכנס המלך לפלטר. מה עשה, וכנס בפשפש (פסח קט"ו) ושלח להם הכרות, אל העצק, שכבר באתי לפלטר.
 כך כמעמד המשכן היו ישראל אומרים יבא דודי לגני (שם) לפי שמלאכת המשכן נגמרה בכ"ה בכסלו, ועמד המשכן מקופל עד ראש חודש ניסן, והיו ישראל אומרים הרי עשינו המשכן, מתי תבוא השכינה ותשרה בתוך מעשה ידינו. שכלע ראש חודש ניסן, יצוה הקדוש ברוך הוא להקים את המשכן, שלח להם על ידי משה, מה אתם יראים כבר 'באתי לגני אחותי כלה.
 ומבאר בדברי המדרש במשל ובמשל, שהענין במה שלא זכו ישראל תיכף ומיד שישרה השכינה במשכן היה, כדי שיעליו יתעוררו תשוקתם להשראת השכינה, והיו צועקים עוד פעם ועוד פעם מרוב געגועים וכיסופין, 'כנס המלך לפלטר', מתי תבוא השכינה ותשרה בתוך מעשה ידינו.
 ועל ידי ההשתוקקות הגדולה הזאת נתבטלו כל המחשבות הפניות שהיו לבני ישראל מקודם שהתחברו בגדתם הגדולה שנתנו למשכן, והתפארו בכלים הנאים והיקרים וכדומה ומעטה כבר היה כל מחשבתם זכה וניקה לגמרי אך ורק לשם שמים כדי שתשרה השכינה במשכן, ולכן דייקא עתה זכו באמת לכך.
השייכות בין פרשת פקודי לפרשת החודש
 והנה שבת זו פרשת פקודי, הוא שבת החודש. והדבר מובן מאליו מיד, שיש בודאי שייכות גדולה בין פרשת פקודי לפרשת החודש, שרתי בסוף פרשת פקודי נאמר (מ' ט"ז) והיו בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן, והיו ראש חודש ניסן. ובתחילת פרשת החודש נאמר על ראש חודש ניסן, (שמות י"ב ב') החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה. ואין לך שייכות גדולה בין שתי הפרשיות יותר מזה.
בראש חודש ניסן צריך כל אחד משראל לפשפש ולחשו ולחשו מעשיו
 אמנם בספר"ק בית אהרן (לפישת חודש) מובאר עוד שייכות בין הפרשיות דהנה נתבאר במשל שכתב המדרש, שהמלך כנס בפשפש קטן, והוציא כרוז שהמלך כבר נכנס לפלטר. והנמשל הוא שכל כן בראש חודש ניסן ביום הקמת המשכן, נכנס הקב"ה למשכן, וציוה למשה שיאמר לישראל שכבר נכנס למשכן ולא יהיו דואגים עוד על הדבר.
 ומבאר הבית אהרן, ש'פשפש' הוא מלשון 'פשפש' במעשיו, ונרמז בה שבכל שנה בראש חודש ניסן צריך האדם לפשפש במעשיו ולשוב בתשובה, כדי שיזכה בבילי הסדר להשראת השכינה בתוכו. והוא החודש הזה לכם ראש חדשים שבראש חודש ניסן צריך כל אדם לחדש מעשיו, ולפשפש במעשיו הישנים ולהקדם.
 עיון הש"ת שכבר נזכר גם אנו שתשרה השכינה במעשה ידינו, ובמחרה יבנה בית המקדש השלישי, ונזכה שוב להשראת השכינה בתחתונתם על ידי ביאת גואל צדק במחרה בימינו, אמן.

משכן העדת

"אלה פקודי המשכן, משכן העדת אשר פקד על פי משה" (לח כא).

פירש רש"י ז"ל: "המשכן משכן - שני פעמים רמז למקדש שנחמשכן בשני חורבנו, על עונותיהם של ישראל" עכ"ל.

וצריך עיון, איך היה יכול השי"ת כביכול לקחת המקדש מאיתנו עבור משכון, הלא מקרא מלא דיבר הכתוב (דברים כד, ו): "לא יחבול רחיים ורכב כי נפש הוא חובל", דהיינו שדבר שכל חיות הנפש תלויה בו אסור לקחת למשכון. וכן הוא אומר (שם יב-ג): "ואם איש עני הוא לא תשכב בעבדו, השב תשיב לו כן כבוא השמש ושכב בשלמותו". ופירש רש"י ז"ל: "אם כסות לילה הוא. ואם כסות יום החזירוהו בבוקר, כמ"ש כבר בפרשת משפטים (שמות כב כה): "עד בא השמש כו".

ואם כן קשיא טובא, איך היה יכול השי"ת לקחת למשכון את בית המקדש מאיתנו, הלא כל חיות נפשית הייתה תלויה בו. והיה כסות שלנו ביום ובלילה להגן עלינו מכל דבר. וכל ההשפעות טובות הן בגוף והן בנפש היה לנו מבית קדשינו ותפארתנו, וכשלקח המקדש מאתנו לקח כל החיות מאיתנו.

ברם תירץ בספיק' "תולדות אדם" (פרשי דידן) שבודאי כדן עושה עימנו השם יתברך ואין עול צדיק וישר הוא (דברים לב, ד), שכן בפרשת משפטים מפורש טעם שורש המצוה (שמות כב, כו): "כי הוא כסותו לבדה הוא שמלתו לעורו כו והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי תנון אני". הנה בזה הפסוק רמז השם יתברך תירוץ מספיק לקושיא הנ"ל, שהשם יתברך יושב ומצפה שישראל עמו יתיישבו בדעתם היטב זאת, איך שנחסר להם המקדש אשר היה להם חיות הנפש וכסות יום ולילה, ואין לנו במה לכסות עצמינו ובמה להחיות נפשינו. ותיכף ומיד כאשר אדם מישראל מיישב את בדעתו, ודואג מקירות ליבו על חסדו בית קדשינו, אזי מחזיר לו השם יתברך המקדש לליבו, ומשרה שכנינו עליו, וטועם מעבודתו יתברך כל מיני מתקנות ועריבות מעין עולם הבא.

וזהו זיהו כי יצעק אלי ושמעתי, באם יצעק אדם על זה, ויתמרמר בכל ליבו על החיסרון שיש לו מהמקדש, אזי תיכף ושמעתי, וניתן לו המשכון בחזרה כדן התורה, ומשרה שכנינו עליו, ויוכל להמשיך כל השפעות טובות לישראל מן המקדש העליון הבא אליו.

וכאשר יעורר לנו השם יתברך, שכל ישראל יביחד ישובו בתשובה שלימה לפניו יתברך, וכל אדגתם ומאווים לא יהיו רק לזכות עוד להבית המקדש אשר הוא כל חייהם - אזי תיכף יחוד לישראל המקדש הכללי, שהוא לכל ישראל ביחד. וכעת בגלות המה, מי שזוכה לדאוג עבור המקדש, וצווק בכל לבבו ונפשו להשם יתברך על זה, אזי מיד נתן לו חלקו הפרטי שיש להאדם בהמקדש, וטועם מנועם העליון.

והמחברת הכלליות המקדש כולו עם כל כליו ליתן לנו, זאת תלוי שכל ישראל ביחד ייאנחו ויעוקו על זה מקירות לבם, ואז גדול יהיה כבוד הבית האחרון מן הראשון (חגי ב ט) כן יהי רצון במהרה בימינו אמן, עכ"ל"ט.

***

מעשה נורא מסופר על רום מדרגת המגיד הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זצוק"ל, בצפייתו לנאולה והשתתפותו בצער השכינה.

כידוע היה הרה"ק רבי מיכל עני ואביון גדול, וכדרכם של הרבה צדיקים בדורו היה שרוי תדיר במחסור ודלות משוועת כדי להשתתף בצער השכינה בביתו שדרה חרפת רעב ממש ולא היה בידי הרבנית במה להשיב נפש עוללית הרכים השואלים לחלם, ואילו רבי מיכל עצמו יושב היה ספון עמוק בבית המדרש ועוסק בעבודת קונו בתורה ובתפילה.

פעם הגיע יהודי אמיד ונגיד לפקוד את ביתו של הרבי רבי מיכל, וכראותו את המצוקה הגדולה השוררת בביתו, לא עצר ברוחו מגדל צער הרבנית וצאצאיה הרכים, והחיש צעדיו תיכף לבית המדרש. בהגיעו שמה מצא את רבי מיכל שקוע בתלמודו ועסוק כל כולו בעבודת בוראו, נגיש אליו האיש בהכנעה והתנצל על שנאלץ להפסיקו מתורתו, אך הדבר מציק לו מאוד! - הכיזב זה יושב מר בבית המדרש בשעה שבביתו שורר חרפת רעב ואינו עושה מאומה למענם? וכי כך היא שורת הדין? הלא מחובתו לפרנס את אשתו ובניו!

אמר לו רבי מיכל, רואה אני שאינך משיג את פשר התנהגות, אאלץ להסביר לך אפוא בטיב סיפור יפה, שבכך תבין הענין לאשורו.

היה היה מלך נכבד ומפורסם שערך משתה גדול ומפואר לרגל שמחת כלולות וחתונת בנו יקיר, היה זה בן יחיד שנוצל לאחר שנים רבות של ציפייה, והשמחה הגדולה בבית המלך והמלכה הייתה לאין ערוך.

בהגיע עת הדדים וכטוב לב המלך, ציווה לכל שריו ועבדיו להזמין אל המשתה הגדול את כל בני מדינתו הנתינים תחת מרותו וחסותו, ולדאוג לכל צרכיהם, הוא פתח בפניהם את אוצרותיו הרבים, כדי שיוכלו להכין מכל טוב במאכל ומשתה ומתנות יקרות לרוב.

בני המדינה אשר שמעו את הבשורה המרגינה מבית המלך באו בהמוניהם ברוב

והמלאכה היתה דים והותר

"ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר, איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרום מת הקדש, ויפלא העם מהביא. והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אתה, והותר" (ל, ו-י)

גילה וצהלה, כי היו כולם אוהבים מאוד למלך, שהיה תמיד עושה עמהם טובות וחסדים לרוב. ולעת כזו כשהמלך בכבודו ובעצמו מזמנים להשתתף בשמחתו הגיעו כולם בסבר פנים יפות ועד מהרה התמלא היכל האפריון טפה לפת, כל המקומות נתפסו והיה האולם מלא עד אפס מקום!

איש אחד משומרי הסף היה בין הקהל הענק, שהיה אחראי מטעם המלך על אחד התפקידים החשובים בשמחה, הוא התמסר כל כולו למילוי תפקידו בשלמות, וכאשר התחילה הסעודה וחייש מקום ישיבה לעצמו לא הצליח להשיג מקום מושב מתאים בכל מקום שביקש להתיישב דחווה בתואנה זו או אחרת. למרבה עוגמת נפשו נאלץ להישאר על עומדו בפניה צדדית באולם כשכולו מנבש ומוכלם וראשו חפוי.

בצר לו אזר עוז בנפשו, והחליט לגשת אל המלך בכבודו ובעצמו! - שהיה יושב בפנים מאירות וצהולות בראש המסיבה - להביע בפניו את צערו ולהתלונן על כך שמחת נאמנותו במילוי תפקידו אינו מוצא כעת שום מקום ישיבה, ובשל כך נאלץ הוא להישאר מורעב לנוכח פני הסועדים הרבים הממלאים כריסם בבשר ודגים וכל שאר מעדני מלכים.

אולם עד שלא הספיק לפלס את דרכו באולם הענק אל בימת הכבוד, ובטרם הגיע אל שולחן המלך, קרה לפתע מקרה נורא ואיום: כאשר בן המלך, החתן המהולל, קרס ונפל לפתע מתעלף על הארץ ואיבד את הכרתו רח"ל, פניו הוורד ומראו רע מאוד! כנראה שמכל התרגשות הכנות המרובות וטרחת האירועים הרבים חש ברע, עד מהרה הועקו אנשי ההצלה שהגיעו אל הזירה כרחף עין, והחתן הובהל אל בית הרפואה.

בבת אחת הופרה כל השמחה ונהפכה לתוגה ודאגה רבה, המסיבה הגדולה נקטעה ונגדעה באיבה, כל המסובים היו המומים ומבוהלים, והמלך עצמו הוצא הייסור מן האולם, רוחו נשברה בקרבן, והוא נסגר בחדרי חדריו ברוב צער וחרדה, עיניו זלגו דמעות רבות ולא מצא מנוחה לנפשו, הוא ציווה לעבדיו הרופאים לעשות הכל כדי להציל את בנו נסין הכתר, תקוות כל המלוכה.

כראות מיוזעו - שהיה כאמור בדרכו אל שולחן המלך לבקש מבוקשו - את אשר קרה והתרחש לנגד עיניו, שכח לגמרי מכל בעייתו, שבעצם עדיין לא סודר לו מקום באולם... הוא היה נתון כל כולו להתרחשות הנוראה האחרונה, וראשו ומחשבתו נתונים רק בענין צער המלך והמלכה הנאהבים והנעימים. וכל שכן שלא עלה על דעתו לגשת בעת כזו אל ארמון המלוכה, ולבקש להיפגש עם המלך אודות המקום שלא סודר לו באולם הסעודה... כי מי פתי יעלה עתה עניינים שכאלו בפני המלך, הלא אך לסכולות ושטות ייחשב רעיון שכזה!

כיוצא בדבר, סיים רבי מיכל את משלו, הוא בענין דגן, כל הבקשות והתחנונים אודות ענייני הפרנסה והסעודה שייכים ונאים כל עוד המלך יושב במסבתו ברוב פאר והדר, אבל לאחר שכן המלך, הלא הוא כלל ישראל, נפל מרום דרגתו ויצא לגלות והמלך מלכי המלכים יתברך אף הוא גלה עימו (מגילה כט.). והוא שרוי בצער וכאב נורא וכמ"ש (תוגה ה): בפסוק (ירמיה יג, יז) 'במסתרים תבכה נפשי, מקום יש לו להקדוש ברוך הוא ומסתרים שמו, ושם בבתי נוואי קרא ד' אלקים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרהו ולהגור שק' (ישעיה כב, יב). - ממילא שוב אינו מן הראוי כלל להטריח בענייני פרנסה וכדומה, אשר צעים אינו מגיע כלל לצער השכינה הגדול והנורא! - זוהי איפוא הסיבה לכך שאיננו מסוגל כעת בגלות המד לעשות ולהטריח לצורך פרנסתי.

***

שאלו את הרה"ק בעל החידושי הרי"ם מגור זצוק"ל על מה שנפסק בשולחן ערוך (אורח חיים א, ג) 'דאוי לכל ירא שמים שיהא מיצר דואג על חורבן בית המקדש', מדוע מוזכר רק 'דא שמים', וכי מי שאינו כל כך ירא שמים לא צריך להצטער על החורבן.

השיב הרה"ק בשניתנו: אדם כזה שאינו ירא שמים הרי עליו לבכות בכי תמרורים ולחיות מיצר דואג הרבה יותר על חורבנו שלו עצמו שאינו ירא שמים ורק אחר כך יוכל להצטער גם חורבן בית ה', וכל שאינו ירא שמים אינו שייך לזה.

***

הרה"ח רבי שלמה קרויס זצ"ל היה עוסק הרבה בעזרה לנישואין, ומתימה בזוגות צעירים המתקשים בדיו ובפרנסה.

ומאוד כאב ליבו על כך, שכיום נעשה הדבר מצוי שאין לזוגות צעירים המתחננים דירות משלהם ובודו הקודם כשמחירי הדירות לא היו גבוהים כל כך נהגו רוב הציבור לרכוש דירות לבנים ולבנות.

דורשי רשומות הביאו אסמכתא נאה בדבר, ממה שהתקן בפיית המפורסם של עשרת הדברות הנאמר ביצירות של חג השבועות, ובביאור מצות כיבוד אב ואם נאמר שם (ד"ה אוון להוריק): "טועניך על שקמם פאומנים כו, נחלת הון ובית לך מקנים. סומכים לך עז ומתחננים". - הרי מפורש, שבעת שההורים סומכים עז ומתחננים את בניהם הרי הם מקנים להם 'נחלת הון ובית'.

בהזדמנות אחת אמר שניתן אולי להסביר טעמא דמילתא שהדורות השתנו, בזה מחמת שבדור הקודם היו נוהגים לומר 'תיקון הצות', אם לא בכל לילה ממש אז בכמה לילות בשבוע, ולכל הפחות פעם | הפשך בעמוד הבא <

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

"שקל הקודש"

"תביא את הכרטיס זיכרון של המצלמה, אני מעביר את התמונות לכרטיס שלי ומחזיר לך מחזר!!! מה? אתה פוחד שהכרטיס ילך לאיבוד?" "אני לא מפחד שתאבד את הכרטיס, אבל אני לחוץ כי יש על זה הרבה תמונות, שאין לי גיבוי עליהם!!!" החבר השתכנע והעברתי את התמונות שהוא צילם אותי ממש כרב פורים עם מלוא התחפושת כנהוג במחוזותינו...

למחרת שאל אותי החבר היכן הכרטיס? הכנסתי ידיים לכיסים מיששתי את כל מה שהיה בכיסים ואת הכרטיס לא מצאתי. אמרתי לו שאבדוק בהמשך שמא השארתי את הכרטיס בבית. למחרת התקשר אלי חברי לדרוש בשלום הכרטיס, השבתי לו שאני לא מוצא את הכרטיס אבל אחפש באופן יותר יסודי בהמשך היום. הרגשתי כל כך לא נעים והתביישתי בוששה גדולה מהחבר בידועי שהכרטיס הזה חשוב לו במיוחד ואף הוזהרתי על כך.

למחרת שוב התקשר וכבר לא ידעתי מה לומר לחברי עד שכבר חששתי לענות לשיחה, אבל התגברתי ועניתי שוב בהתנצלות, אבל החבר השיב בחיוך שהכרטיס כבר הושב אליו. וכיצד קרה הדבר?

אישה שקנתה בסופר בקשה לשלם על הקניה, בעת שהוציאה את הכסף מהתיק שלה לשלם, נפל לה מטבע של שקל שהתגלגל אל מתחת לקופה, הגברת מיהרה להתכופף להרים את השקל וראתה שהשקל נעצר על כרטיס זיכרון. היא הרימה את הכרטיס זיכרון ולא מצאה שם או טלפון. החליטה לקחת את הכרטיס איתה ובבית פתחה את הכרטיס והתבוננה בתמונות.

ברוב התמונות לא זיהתה פנים מוכרות עד שראתה תמונה אחת, ומיד זיהתה בה את חמותו (השוויגער) של בעל הכרטיס ואיך היא מכירה את חמותו? לפני שנים רבות היו הן שכנות שגרו זו לצד זו. תיכף יצרה איתה קשר והשיבה את הכרטיס יקר הערך לבעליה...

איך זה נפל איני יודע, אבל להודות אני יודע גם יודע, ומה במה יותר חשובה מטיב ההשגחה לומר תודה קבל עם ועדה על החסד הגדול שגמלני הבורא!!!

חג המולד 5766

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל 'ר' שפחה סמואל בפקס: 15326517922 או אל: o.y.wines@gmail.com

בשבו. וכאשר היו משתתפים בצער שכינתא קדישתא על חורבן ביתא ומתפללים ומבקשים על בנין ביתא של הקב"ה. - אז ממילא מידה כנגד מידה השיב הש"ת לעומתם שבעבור היותכם כואבים ומבקשים במר נפש על בית דירה שלי שהיה למאכלת אש ונתמשכן בעוונותיהם של ישראל, אתן לכם שיהיה לכם דירה משלכם.

אבל כיום שכמעט נשכח ויצא מלב מנהג נאה עתיק יומין זה וכבר אין אומרים 'תיקון חצות', ממילא נעשה קשה מאוד להשיג הדירה לעצמם...

יהודי אחד התאונן לפני; שהספק לרכישת הדירה כבר צרור ומוכן בידו לאתר רוב עמל ויגיעה וסייעתא דשמיא נפלאה, אך דא עקא שאינם מצליחים למצוא דירה כמות נפשם, דירה שתענה על כל צרכיהם ותתאים על פי רצונם.

הצעתו לו להתחיל לומר 'תיקון חצות' בכוננה, אך האיש טען שזו משימה קשה מדי עבורו, והיה לו בכך את כל היום שלמחרת.

ועל כך הראיתי לפניו מה שכתב בשולחן ערוך הרב (פסקי הסידור סדר תיקון חצות) ח"ק: "הגם שהזמן המובחר הוא בחצות האמיתי דוקא [דלא כמגן אברהם] אף על פי כן אין זה לעכב אלא תחילת זמנה היא מתחילת האשמורה התיכונה, כמ"ש בוורד פרשת ויקהל, שהן שתי שעות לפני חצות האמיתי בקיץ ובחורף, וסוף זמנה נמשך עד אור היום, למי שלא היה יכול להקדים" עכ"ל.

והעיקר שתאמרו בכוננה ותתן אל ליבך לחוש בצער השכינה שאף השם יתברך אין לו דירה כביכול, ואינו מוציא את ביתו אשר אהבה נפשו.

ואכן, תקופה קצרה מאוד לאחר שהתחיל האיש באמירת 'תיקון חצות', זכה למצוא דירה נאה ויפה בדיוק כפי מה שחיפש, גם מבחינת המחיר ומיקום הדירה היה זה ממש 'מציאה' מן השמים. ונתן תודה להשם יתברך מכל לב וכמובן התמיד יותר בתפילה זו של 'תיקון חצות' בכל לב.

זכורני מלפני כשבעים שנה, כשנכנסתי לבית הכנסת של התימנים דפה עיר"ק ת"ו, שהיו כולם חולצים את נעליהם מחוץ לבית מקדש מעט, ולא היו נכנסים פנימה להיכל הקודש בנעליהם.

מחוץ לבית הכנסת בלובי הכניסה עמד ארון מיוחד לשמירת הנעליים והיה כל מבקש ה' שחפץ להיכנס לבית ה' היה חולץ תחילה את נעליו ומניחם בתוך אותו ארון לשמירה.

א. ה. מקור מנהג קדוש זה קדום ביותר, והוא על פי מה ששינוי במשנתנו ריש פרק הוואה (ברכות נט.) לא יכנס אדם לרהר הבית במקלו ובמעילו וכו', והרי בית הכנסת נקרא 'מקדש מעט', כאיתא בשלהי מס' מגילה (כט.): "ואהי להם למקדש מעט (יחזקאל יא טז) אמר רבי יצחק אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל". ואף דמסקי התם בשלהי פרק הוואה (סג.) שדין בית הכנסת כדון ביתו, וכל שאינו מקפיד להיכנס בביתו עם נעליו גם בבית הכנסת שרי. כבר האריכו הפוסקים בזה, עיין ברכי יוסף בהלכות בית הכנסת (או"ח סי' קנא ס"ח ת) דעת הפוסקים שזה תלוי בקפידת אנשי המקום, שאם מקפידים שלא להיכנס בבית העכו"ם במנעלים גם בבית כנסת אסור ע"ש. אך יש חולקים בזה, ודעתם שמכיון שדרך האפיקורסים להקפיד שלא להתפלל בסגל לכן לעשות כנגד האפיקורסים או נכנסים לבית הכנסת במנעל ומתפללים בו.

אכן כמה מן הקדמונים כבר הנהיגו מנהג זה, ורבינו הרשב"ץ ז"ל הנהיג בהיכלו שלא להיכנס לבית הכנסת במנעלים וכן כתב הרב כנסת הגדולה (שם סי' סצא) שכן התקין המהר"ם מינץ ז"ל, והרי שזה היה מנהג קדום מאוד, והפוסקים האריכו.

ולמדת אז מהו 'מורא מקדש', שהיו יושבים כל אחינו התימנים שם בבי כנישתא באימה ובידאה וכבוד גדול, ונזהרים שלא לדבר שיחה בטלה בהיכל בית ה'. וכל הבא בשערי בית מקדש מעט זה היה חש תיכף בכבודו של בית הכנסת ומקבל עליו עול מורא מקדש מעט.

ויש להצטער על כך, שבימינו אין נזהרים כראוי בכבוד בית

חסרונו של 'משכן העדות' שנתמשכן בעוונותיהם הרבים בגלות, המר, ובכך זכו לקבל את חלקם הפרטי שבבית המקדש, ולהשתרר השכינה בקרבם בנוגע עליו.

[א.ה. ידועים דברי הר"ן ז"ל בדשותיו, שמקום הצדיקים הוא הוא בית המקדש שבזמן הנהגה זו לשונו הורב (דרשות הר"ן ריש הדרוש השמיני): 'דאוי שנאמן שכמו שבזמן שבת המקדש קיים היה המעון הווא המקדש מקום מוכן לחול שפע הנבואה והחכמה עד שבאמצעות המקום הווא היה שופע על כל ישראל. כן ראוי שיהיו הנביאים והחסידים מוכנים לקבל [שפע] החכמה והנבואה, עד שבאמצעות יושפי השפע הווא על המוכנים לכל בני דורם לכן גם אם לא ישתהפו עמהם. אבל מצד המצאם בדורם שהם עצמם כמו המקדש המקדש. והרמב"ן ז"ל כתב בסוף סדר זוהר עקב: ויתכן באנשי זאת המעלה שהתורה נפשה גם בחייהם צורה בנורו החיים כי הם בעצמם מעון לשכינה כאשר רמזו בעל ספר החזיון ע"כ ואפשר שנתכוין גם לזה. ולפיכך בהימצא לנביאים והחסידים בדורות היה השפע שופע עליהם ובאמצעותם אפשר שיהיה שופע על כל המוכנים מבני דורם. וכל שכן לאותם שהם מתקדמים אליהם ומשתתפים עמהם. ולא בחייהם בלבד כי גם אחרי מותם וכו' עיין שם עוד במתק דברי שהאר"ך.]

לפנינו דוגמא של השגה פשוטה ותמימה, במידת 'ציפייה לגאולה' ולביאת המשיח.

זקני אבי אמי הר"ח ר' יחיאל מאיר זילבר ז"ל, היה יהודי פשוט, איש חם וישר חדור באמונה תמימה ושלמה.

לפרנסתו היה עוסק במלאכת הנגרות, ולרוב הציפייה לגאולה ואהבת השם שבערה בקרבן, היה רגיל לומר, שכאשר יבוא משיח צדקנו ויבנה את בית המקדש, הריני תורם את עצמי לכל עבודות הנגרות והתיקונים השונים שיצטרכו בבית המקדש!

ולכשנשאל מה יעשה אז לביתו ולפרנסתו? אמר: בשביל הפרנסה מספיק לעבוד עבודה טובה ברבע השנה, ואילו את שאר שלושת רבעי השנה אשאיר בשביל העבודות השונות שבבית המקדש!...

לא פלא שתחושות אלו חדרו מאוד בלב בניו ובנותיו, שינקו תמיד בבית את הציפייה בכל לב לגאולה השלמה במהרה.

ראינו זאת במחשך אצל בתו, ה"ה אמי מורתי הרבנית הצדקנית מרת מיכלא איטא ע"ה (יא"צ בשבוע הבא י"א ניסן), שאמונתה בגאולה השלמה באה לידי ביטוי מוחשי בכל מהלך חייה, תמיד היתה מייחלת ומתפללת על זירוח הגאולה.

מנהג של קבע עשתה אימנו לעצמה, שבערבי פסחים לאחר חצות לא ביקשה שום עזרה מצד בעלה, ה"ה כבוד אאמ"ר הגה"צ בעל "מעדני השולחן" זצוק"ל, ועל אף הטרחה המרובה שבעבודת יום זה בהכנת כל צרכי החג וליל הסדר היתה עמלה לבדה עם הבנות בכל המלאכות השונות וכל ההכנות.

וטעמה ונימוקה עימה, כי הנה מהרה יבנה המקדש ועוד מעט קט יבוא משיח צדקנו, ואז יתכן אאמ"ר - שהוא כהן מיוחס על משמרתו בעבודת בית המקדש! והרי בערבי פסחים בשעה שכזו ידי הכהנים בבית המקדש מלאים עבודה רבה, כשהם עסוקים בעבודת הקודש של הקרבת קרבן הפסח! ואם לא נותרל עתה שלא להזדקק לעזרתו בערב פסח בשעות אלו יוקשה עליו להתרגל למצב החדש שייצוצר כשיבנה המקדש!...

כך היתה מוצאת לעצמה כל מיני דרכים ואופנים להכניס את אמונת המשיח אל תוך החיים המעשיים.

היא היתה רגילה לומר לנו, שכאשר יבנה בית המקדש במהרה בימינו נשתמש בעזרת השם בבית בשני מקדשים: האחד בשביל הקדשים והטהרות שמישיירי הקרבנות הנאכלין על ידי הכהנים. ואילו במקדש השני נאחסן את שאר המצרכים בשביל הבנות הנשואות לישראלים, שאינם יכולים לאכול מן הקדשים!...

ודבר פלא שהסבתא שלה מרת ברכה מלכה ע"ה, אמרה לה בהיותה ילדה: אם תתפלא טוב, תוכי שיהיה לך בעל כהן! - היא אכן זכתה לבעל כהן מיוחס שדעתו יפה.

כך היו חייהם מלאים בתשוקה וערנה וציפייה לביאת משיח צדקנו, ולבנין בית המקדש 'משכן העדות' שיבנה במהרה בימינו, אמן.

הכנסת ואינו מדבר על מנהג קדום זה של הליצת הנעליים שכמעט לא נמצא בימינו ואין יודעים מהו כולל. אלא משמירת הלכות כבוד בית הכנסת כראוי לו, כפי שונפק בשולחן ערוך ובפוסקים ורבות יש לעורר על כך, ולמהיר ולנזור שלומים תן כמי נהר.

בשנת תרנ"ח לפ"ק ביקר בעיר"ק ירושלים המלך וילהלם קיסר גרמניה המפורסם, מן המלכים הגדולים באירופא ויצא לבקר אותו רבן של ישראל מרן הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפעלד זצוק"ל גאב"ד ירושלים ומרא דארעא דישראל בידח עם משלחת רבנים נכבדים מטעם היישוב היהודי, כדי לדרוש בשלומה של מלכות.

המלך החדשם עמוקות מדמותו הנערצת של הצדיק ומפקחותו הנודעת ומרוב התפעלות והערכה ביקש גם הוא להשיב בביקור גומלין במעונו של 'מלך היהודים', כלשונו.

כשהגיע המלך עם פמלייתו הכבודה אל שכונת בתי מחסה שבעיר העתיקה, הכינו לכבודו 'שער כבוד' יפה ומפואר, הרחובות קושטו בעציצים ופרחים נאים, ובשעה היעודה כנס המלך בהדרו כשהוא רכוב על סוס אביר ומקושט, מלווה בשריו ויועציו הקרובים למלכות ומשמר של כבוד סביב סביב.

ראשי הקהל קיבלו את פניו בכבוד, ולויו אותו עם פמלייתו אל ביתו נאה קודש של הגאון הצדיק רבה של ירושלים ומרא דארעא דישראל.

משהגיעו אל שערי ארמון למעונו של הרב, קיבלם הגאון בסבר פנים יפות והכניס את המלך אחר כבוד אל הבית פנימה, שם בקיטון הצפוף שהתגורר הרב עם משפחתו הושיב את המלך על כיסא פשוט על יד שולחן עץ קטן!...

המלך הביט סביבו ברוב השתאות ונראה מופתע מאוד לנוכח הפשטות והדלות שבביתו הקטן של הרב. לא כך תיאר לעצמו את 'ארמון' המלוכה של 'מלך היהודים'!... שמע חכמתו וצדקתו העצומה של הרב הצדיק שהתפרסם בכל העולם כמנהיג נערץ של היהדות החרדית הגיע אליו עד ברלין בידת גרמניה, ועתה נוכח לראות שהרב הנענך הזה מצטופף לו בדירה ישנה וקטנה!...

במהלך הביקור לא הצליח הקיסר להסתיר את פליאתו הגדולה, ופנה אל הרב הצדיק בתמיהה: וכי לא ניתן למצוא כאן בירושלים דירה נאה ורחבת ידיים עבור הרב? הרי בהיותו 'מלך היהודים' לא ייתכן לגור בקיטון צר שכזה! מדוע לא דואגים ראשי הקהילה להשכין את הרב בארמון מפואר כראוי לפי כבודו?

[הוא לא ידע כמובן את סיבונו הנחרץ של הגאב"ד ליהנות מן הציבור, אף לא בפרוטה אחת קטנה!]

בתשובה לשאלתו של המלך, נטלו הגאון הצדיק עימו אל המרפסת הצרה שבחוץ, שם ממרומי השכונה הגבוהה נראה בבידור הר הבית הקדוש בכל רחבו והדרו. הרב הראה למלך את כל המרחב בחורבנו הנורא, מקום המקדש בעצמו פרוש לגד עיניהם כשהעיר חרבה בזויה ושוממה, ויבלעה לגיונות ויירשוה עובדי זרים.

ומתוך כאב לב וצער גדול אמר למלך: כל עת שביט קדשנו ותפארתנו ואז ניתן לגד עינינו לשריפת אש, וכל מחמדנו כאן שוממים וחרבים, אין יכולים אנו להתגורר בבתי פאר, ובוודאי שלא בארמונות מלכות!... מתחילה צריכים אנו לבנין הבית הנאמן הזה, בית משכן העדות של שכונת עוזנו ויתברך שמו, ורק אחר כך נוכל אף אנו לישב בבתיים טובים ומפוארים!

המלך המופתע מן התשובה המדהימה, הנהן בראשו, הוא חשב שהוא מבין קצת... - הוא לא הבין כלום!...

ומעין זה ידוע על הר"ה"ק והנורא רבי משה מרדכי מלעלוב זצוק"ל, שבעת מגוריו בעיר הקודש והמקדש עזב את ביתו הגדול וברח לדור בדירה קטנה ועלובה, באומרו שאינו מסוגל כאן סמוך למקום השכינה לגור בבית גדול, כשביט ה' הקדוש מוטל לפניו בחורבנו הנורא!

אלו הצדיקים ושכמותם אכן זכו לחוש ולהרגיש היטב את גדל

מוקד הזמנות ספרים • של הנח"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א קו הזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09 והספר אצ"ק אשכולות ד'א' אשכול